

Az önrendelkezésről az Európai Parlamentben

2018. 11. 7.

November 6-án az Európai Parlament brüsszeli székhelyén rendezték meg az *Önrendelkezés Európában* című konferenciát **Tőkés László** EP-képviselő parlamenti irodájának szervezésében.

Nyitóbeszédében a házigazda, aki az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke is, vázolta az Európai Unióban élő őshonos nemzeti kisebbségek autonómia törekvéseinek jelenlegi állását, megállapítva, hogy noha **a népek önrendelkezési joga** az Egyesült Nemzetek Szervezete által általánosan elismert alapelv, számos eset példázza: az Unióban és tagállamaiban ezen jog nehezen vagy egyáltalán nem érvényesíthető. „Ez utóbbiak állami szuverenitásuk keretében saját önrendelkezésükhöz ragaszkodnak foggal és körömmel, míg az Unió is nemhogy kiterjeszteni, hanem a nemzetek fölötti, illetve a globális kormányzás elve alapján inkább korlátozni igyekszik az önrendelkezés jogának hatályát” – szögezte le Tőkés László.

Erdélyi képviselőnk a Magyarországgal szomszédos államokban élő magyar nemzetrészek helyzetét taglalta kénytelen volt újfent kijelenteni: önrendelkezési törekvéseik általában visszautasításba ütköznek, bár nem minden országban egyformán. A két legnegatívabb példát **Románia** és **Ukrajna** szolgáltatja. Részletesebben az első világháború következtében nagyhatalmi döntéssel Romániához került, egykor többnemzetiségű Erdély sorsát és helyzetét taglalta, ahol az évszázados bukaresti homogenizáló nemzetpolitika következtében már csak a magyarok tesznek ki számottevő kisebbséget, de ők sem élhetnek az önrendelkezés és önkormányzás jogával. Számos konkrét

esetet és jelenséget említve mutatta be a „demokratikus román jogállam” viszonyulását saját államalkotó nemzeti kisebbségeihez, a magyarságot például egyenesen nemzetbiztonsági kockázatnak tartja Bukarest, autonómiatörekvéseit és azok megjelenítőit valósággal üldözi.

Tőkés László emlékeztetett: „Az Európai Unió számos országában a demokratikus államberendezkedés szerves részeként **jól működő autonómiarendszereket** tartunk számon – úgymint Olaszországban, Finnországban, Belgiumban, Spanyolországban, Nagy-Britanniában stb.” Ennek tudatában és fényében így összegzett: „A Magyarországgal szomszédos országok – köztük Románia – népes magyar közösségei joggal várják el, hogy az Unió ezek mintájára az ő autonómiára irányuló demokratikus jogaik teljesülését is támogassa. A demokratikus önrendelkezés nemzetközi elvét – a régiók Európájában – a kisebbségi nemzeti közösségekre nézve is érvényesíteni kellene.”

A továbbiakban **Mark Demesmaeker**, a belgiumi Új Flamand Szövetség EP-képviselője népe és országa sajátos történelmét és helyzetét vázolja beszélve a flamand önrendelkezési törekvések múltjáról és jelenéről, elmondva egyebek mellett, hogy bár a belga királyságon belül ma már igen széleskörű autonómiával rendelkezik a flamand közösség – az évtizedekig tartó francia dominanciát leküzdve –, a távlati cél az ország konföderációvá való alakítása úgy, hogy Flandria (azaz Belgium Flamand régiója) az EU egyik tagállamává váljon.

Günther Dauwen, az Európai Szabad Szövetség igazgatója kontinensünk autonómiaproblémáinak áttekintését adva részletesebben a katalánok önrendelkezési harcáról és annak kilátásairól beszélt, illetve az Európai Unió és „kormány”, a Bizottság korlátozó, sőt ellenséges magatartásáról. Jelezte: nagyfokú szolidaritásra van szükség az elnyomást érző kis népek, nemzetiségek, etnikai közösségek között és irányába. Kijelentette: ha az EU nem hajlandó tudomásul venni az önrendelkezés egyetemes jogát, akkor egyre több konfliktust fog generálni mind tagállami, mind szövetségi szinten.

Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke történeti áttekintését adva a román impérium alá került magyar nemzetrészt önrendelkezési hagyományainak és újkori törekvéseinek kitért arra is, hogy a főhatalom miként iparkodik ellehetetleníteni a Székelyföld fejlődését, s ebben Brüsszel is cinkosa. Így például a román állam az uniós támogatásokat is úgy használja fel, hogy az a székelyek lakta régió elszegényítését eredményezze, ezzel is mintegy az ottani autonómia életképtelenségét igazolva. Az Európai Unió kohéziós politikájának kudarcra az, ami Romániában a történelmi régiók szintjén zajlik – jelentett ki a politikus.

Szilágyi Zsolt, az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke a maga során megerősítette: az önrendelkezés az unió polgárainak és nemzeteinek természetes joga, s ezt a Bizottságnak is tudomásul kell vennie, majd a többi hozzászólóval együtt megállapította, hogy a tagállamokban alkalmazott európai parlamenti választási rendszer nem kedvez a nemzeti kisebbségeknek. Emiatt is vált időszerűvé, hogy ezen közösségeknek legyen saját európai biztosuk a Bizottságon belül. Többen kifejezték reményüket, hogy a jövő évi EP-választások nyomán új politikai kurzus kerekedik felül Európában, amely az őshonos kisebbségek érdekeinek nagyobb teret szentel. Tőkés László például „hazabeszélve” úgy fogalmazott, hogy az erdélyi magyarságnak nem folyton védekezve és hátrálva, hanem kiegyenesedő öntudattal, felemelt fővel, európai rangú politikálással kell képviselnie az önrendelkezés életbevágó ügyét.

A keddi brüsszeli konferencián részt vett az EMNT és az SZNT tagjaiból álló ama látogatócsoport, amely a november 5–7. közötti periódusban az EP-ben folyó munkával ismerkedett, Tőkés László meghívására. A csoportot köszöntötte a parlamentben **Wouter Patho**, az Európai Szabad Szövetség (European Free Alliance – EFA) alelnöke, a belgiumi szövetségi kormánykoalíciót vezető Új Flamand Szövetség (Nieuw-Vlaamse Alliantie – N-VA) képviselője, aki Günther Dauwennel együtt Marosvásárhelyen vehette át tavaly március 10-én, a székely szabadság napján az SZNT által az EFA-nak adományozott Gábor Áron-díjat.

